

## Prikazi / Reviews

**Petra Košutar i Mislav Kovačić (ur.), *Od dvojbe do razdvojbe: Zbornik radova u čast profesorici Branki Tafri*. Zagreb: Ibis grafika, 2018, 548 str.**

*Od dvojbe do razdvojbe* zbornik je radova u čast profesorici Branki Tafri, hrvatskoj jezikoslovki i kroatistici, povodom njezina 70. rođendana, u uredništvu Petre Košutar i Mislava Kovačića, dvoje bivših Tafrinih učenika. Zbornik je objavljen 2018. godine u nakladničkoj kući IBIS grafika, u Zagrebu. Sadrži uvodnu riječ urednika, biografiju i bibliografiju prof. dr. sc. Branke Tafre, 35 znanstvenih priloga podijeljenih u 2 cjeline – *Riječ u strujanjima sadašnjosti* i *Riječ u tragovima u prošlosti, Zaslovak*, odnosno osobni osvrt urednika zbornika Mislava Kovačića na “lik” i “djelo” Branke Tafre, kazalo imena i podatke o suradnicima. 38 autora, među kojima pored domaćih ima i onih iz Austrije, Njemačke, Norveške, SAD-a i Srbije, pisalo je znanstvene priloge koji su objavljeni najvećim dijelom na hrvatskom jeziku, ali ima priloga i na srpskom, engleskom i njemačkom. Zbornik ima bogati znanstveni aparat. Svi su prilozi popraćeni sažetkom na hrvatskom i stranom jeziku te ključnim riječima. Riječ je o znanstvenoj publikaciji, što potvrđuju recenzenti, koji su svi odreda ugledni znanstvenici: Milica Gačić, Ljiljana Marks, Bernardina Petrović i Mateo Žagar.

S obzirom na široku znanstvenu djelatnost hrvatske jezikoslovke i kroatistice Branke Tafre, o čemu nam najbolje svjedoči njezin opus od 183 bibliografske jedinice, i sadržaji znanstvenih priloga koji čine središnji dio zbornika isto tako zahvaćaju široki znanstveni spektar. Jedna skupina priloga tako obrađuje razna gramatička, povijesnojezična, leksikološka, leksikografska, semantička i rječotvorna pitanja, a druga se bavi književnošću, filozofijom, semiotikom, prozodijom i etimologijom jezika. Kako su radove pisali brojni ugledni filolozi, lingvisti, teoretičari književnosti, pa i filozofi, zbog njihova interdisciplinarna pristupa znatno je zakompliciran raspored tematske podjele radova, pa su se urednici odlučili podijeliti radove na one koji se bave jezičnim aspektom iz suvremene perspektive i na one koji se bave njegovim razvojem tijekom vremena, odnosno temama iz prošlosti.

Prvu skupinu radova *Riječ u strujanjima sadašnjosti* započinje Matea Birtić radom *Vrste dopuna u bazi hrvatskih glagolskih valencijskih* (str. 3-19). Autorica obrađuje vrste dopuna koje se rabe pri opisu valentnosti hrvatskih glagola u pripadajućem valencijskom e-rječniku hrvatskih glagola *e-Glava te u Valencijskoj bazi hrvatskih glagola*. S obzirom na to da su psihološki glagoli jedina do

sada iscrpno opisana i mrežno dostupna semantička skupina glagola iz Baze, autorica s posebnom pozornošću pristupa opisu njihovih vrsta dopuna.

Sinonimni odnosi u hrvatskoj literaturi iscrpno su opisani, najčešće na razini jedne riječi, a Goranka Blagus Bartolec u radu *Sinonimija u višerječnim svezama hrvatskoga jezika* (str. 21-30) upućuje na moguće sinonimne odnose na razini sveza riječi, odnosno na sintagmatskoj jezičnoj razini. Autorica donosi moguće modele sinonimnih odnosa koji se ostvaruju u višerječnim svezama hrvatskoga jezika na temelju primjera iz *Kolokacijske baze hrvatskoga jezika*, koja se izrađuje u Institutu za hrvatski jezik i jezikoslovlje.

Sljedeću u nizu rad je Đure Blažeke *O jednoj mogućoj koncepciji izrade 'razlikovnih rječnika' između bliskih mjesnih govora* (str. 31-43), u kojem autor analizira dva relativno bliska govora donjomeđimurskoga dijalekta, govore Preloga i Kotoribe. Utvrđuje pet vrsta razlikovnosti po kojima se mogu razlikovati dva uspoređivana govora i obrazlaže potrebu za "razlikovnim dijalektnim rječnicima".

Dušan Dožudić u radu *Govor između rečenice i sadržaja: opaske o semantici (ne)upravnoga* (str. 45-64) bavi se semantičkom analizom rečenica upravnoga i neupravnoga govora, kakvu je već zacrtao Gottlob Frege. Razmatra istinitosne uvjete takvih rečenica, njihov sadržaj te navodne međusobne veze, odnosno njihove sličnosti i razlike. Interdisciplinarnim pristupom sažima neke važne semantičke i metafizičke pretpostavke o upravnom i neupravnom govoru, koje je prihvatio i znatan broj filozofa analitičke filozofije.

*Domen primene lekseme kao segment leksičkog značenja* (str. 65-80) rad je Rajne Dragičević u kojem se iznose stavovi u prilog tomu da domena primjene leksema predstavlja dio leksičkoga značenja. Istraživanje je provedeno na temelju odabranih leksema iz srpskoga jezika. Uz provedeno istraživanje sintagmatskih asocijacija studenata, građa je preuzeta iz rječnika suvremenoga srpskoga jezika, *Elektronskoga korpusa srpskoga jezika* i Google pretraživača.

Sljedeći u nizu rad je Željke Fink *Može li se sve dovesti u pitanje? (O hrvatskim kolokacijskim svezama i frazemima sa sastavnicom pitanje)* (str. 81-93). Prvi dio rada posvećen definiranju kolokacijske sveze i frazema te pokazivanju leksičkoga značenja imenice *pitanje*, a drugi je dio rada posvećen semantičkoj i strukturnoj analizi kolokacijskih sveza i frazema sa sastavnicom *pitanje*.

Branka Tafra veliku je pozornost posvetila polisemiji i njezinu razgraničenju od homonimije, a još jedan rad u kategoriji leksikologije i leksikografije, pisan na srpskom, djelo je Darinke Gortan Premk (*Platisemija i similisemija u polisemantičkoj strukturi jedne lekseme*, str. 95-105), u kojem autorica ide možda i korak dalje – piše o statičnoj i dinamičnoj polisemiji. Definira platisemiju, širokoznačnost, kao oblik statične polisemije i similisemiju kao jedan od tipova dinamične polisemije.

Na kompleksnost brojeva kao vrste riječi Tafra upućuje još od njezina prvoga objavljenoga članka o brojevima iz 1989. simboličnoga naslova *Što su brojevi? (gramatički i leksikografski problem)* (*Rasprave Zavoda za jezik Instituta za filologiju i folkloristiku*, 15, 219-237). Jadranka Gvozdanić u svojem kratkom radu *O brojevima* (str. 107-111) još jednom podsjeća na njihovu kompleksnost, a posebnu pažnju posvećuje pitanju treba li brojevnice riječi analizirati kao posebne leksičke jedinice ili im se treba pristupiti prema njihovim funkcionalnim mogućnostima.

*Prijedlozi kao rječničke natuknice* (str. 113-125) rad je Ivane Matas Ivanković koji se bavi prijedlozima kao funkcionalnom skupinom. Autorica analizira način obrade prijedloga u hrvatskim jednojezičnim rječnicima, posebno s aspekta natuknice, te napominje kako bi se te leksikografske jedinice trebale obraditi.

Lucia Miškulin Saletović i Mislava Bertoša u radu *Što može reklamna tipografija? Funkcije tipografskoga oblikovanja na primjeru suvremenih hrvatskih reklama* (str. 127-142) ispituju funkcije tipografskoga oblikovanja u suvremenim hrvatski reklamama za njegu tijela, proizvoda za njegu odjeće i prehrambenih proizvoda. Na temelju istraživanja zaključuju kako se reklame, s obzirom na funkcije tipografskoga oblikovanja, mogu podijeliti u dvije veće skupine – prvu kod kojih je osnovna funkcija tipografije vizualna organizacija teksta i drugu u koju spadaju reklame koje se odlikuju maštovitijim tipografskim oblikovanjem.

Odnosom leksikologije, rječotvorja (i to posebice u tumačenju profesorice Tafre) i semantike bavi se Ida Raffaelli u radu *Kroz leksikologiju i semantiku* (str. 143-159), u kojem kroz prikazani model morfosemantičkih i leksikalizacijskih obrazaca argumentira tezu o potrebi za neraskidivošću tih triju disciplina. Takvim pristupom autorica nastoji dobiti što cjelovitiji i sveobuhvatniji opis načina na koji se puni leksičko blago nekoga jezika.

Ermina Ramadanović i Barbara Kovačević u radu *Prozodijska tvorba u hrvatskom jeziku* (str. 161-175) opisuju unutarnju tvorbu u hrvatskom jeziku. Upozoravaju kako prozodijske jedinice – naglasak i dužina – kao i fonemi, imaju razlikovnu ulogu, pa bi ih i u tvorbi riječi trebalo razlikovati, razdvojiti te izdvojiti i promatrati kao posebne tvorbene jedinice.

Slavomira Ribarova u radu *Simbolika ili arbitrarnost – o brojevima četiri i četrnaest u frazemima (na primjeru češkoga, makedonskoga i hrvatskoga jezika)* (str. 177-188) analizira frazeme s brojevnim komponentama *četiri* i *četrnaest* u češkom jeziku, u usporedbi s makedonskim i hrvatskim jezikom. Kako bi se vidjelo je li njezina uporaba arbitrarna ili je odraz njezine simbolike, rad prikazuje na koji način brojevnica komponenta sudjeluje u semantici frazema te se bavi i njezinom funkcijom u njima.

Ljiljana Šarić u radu *Bliskoznačni prefigirani glagoli: konstrukcija značenja i scenariji* (str. 189-214) bavi se prefiksalsnom i glagolskom bliskoznačnošću

razmatranoj na primjeru triju skupina sličnoznačnih glagola tvorenih prefiksima *u-*, *o(b)-*, *na-*, *iz-* i *za-*. Na temelju primjera iz korpusa ispituje razlike u značenju i konstrukcijske profile prefigiranih glagola tvorenih od osnovnih *mastiti*, *blatiti* i *crniti*.

Slučajeve višestruke međujezične ekvivalencije, odnosno situacije gdje jednomu leksemu izvorišnoga jezika odgovaraju dva ili više ekvivalenta u određenom jeziku razmatra Danko Šipka u radu *Višestruka ekvivalencija: Izazovi i rješenja* (str. 215-223). U prvom dijelu predstavlja taksonomiju višestruke ekvivalencije i napominje kako svaka od kategorija unutar taksonomije predstavlja izazov u različitim oblastima primijenjene lingvistike – prevođenju, nastavi drugog jezika i leksikografiji. U drugom dijelu rada navodi rješenja za te izazove u leksikografiji kao jednoj oblasti primijenjene lingvistike.

Marija Turk u radu *Od kolokacije do frazema* (str. 225-237) na primjeru uzualnih sintagmi strukturnoga tipa pridjev + imenica problematizira odnos kolokacija i frazema, upozorava kako ne postoji jednoznačna definicija kolokacija i kako se u radovima s frazeološkom problematikom kolokacije obično svrstavaju u širu frazeologiju. U tu svrhu propituje prisutnost i odsutnost imantnih frazemskih svojstava u kolokacijama, a za razgraničenje u svojoj analizi još uvrštava semantičke aspekte – monosemiju, polisemiju, homonimiju i sinonimiju. Autorica razmatra i njihovu funkcionalnu diferencijaciju kao još jedan dodatan kriterij razgraničenja.

*Labor omnia vincit (o radu i radinosti u zoonimnoj frazeologiji)* (str. 239-251) rad je Ivane Vidović Bolt, u kojem se predstavljaju hrvatski i poljski zoonimni frazemi kojima se opisuje odnos prema radu u širem smislu. Autorica ujedno propituje važnost osobina zastupljenih životinja te čovjekovo iskustvo sa životinjama čija je uloga u čovjekovu životu motivirala nastanak prikupljenih frazema.

*Ajme naslova! Uzvik, pridjev, prilog i imenica ajme* (str. 253-268) rad je Jasne Vince, posljednji u prvoj kategoriji radova. Autorica upozorava na činjenicu da je *ajme* ponajprije uzvik, a na temelju primjera s internetskih stranica opisuje sintaktičke uloge i značenja riječi izvedenih iz uzvika *ajme* – pridjeva, priloga i imenice *ajme*.

U čast Tafrina imena Ankica Čilaš Šimpraga posvetila joj je rad *Branka i ostala imena s osnovom brani u hrvatskoj antroponimiji* (str. 273-287), prvi u drugoj kategoriji radova (*Riječ u tragovima prošlosti*). U radu se prati pojavljivanje imena s osnovom *brani* kroz povijest te pokušavaju objasniti razlozi njihova smanjenoga ili povećanoga nadijevanja. Autorica napominje kako su imena s osnovom *brani* narodnoga podrijetla i kako se vjerojatno pojavljuju među Hrvatima od najstarijih vremena kao željna imena.

Stjepan Damjanović u radu *Približavanje standardu (napomene o hrvatskom jeziku u 17. stoljeću)* (str. 289-298) napominje kako u hrvatskoj filologiji nema

jedinstvenoga stajališta o tome kada počinje suvremeni hrvatski jezični standard i postavlja si pitanje može li se o standardu uopće i govoriti ako ne postoje neke institucije koje propisuju prihvatljiva jezična rješenja. Osvrtom na hrvatsku jezičnu situaciju u XVII. stoljeću autor pokušava prepoznati procese koje nazivamo standardizacijskima.

Kada govorimo o povijesti hrvatskoga standardnoga jezika, čemu je Damjanovićev rad pružio odličan uvod, Branka Tafra ujedno je i jedna od najzaslužnijih proučavateljica “lika” i “djela” Šime Starčevića. Šime Demo u tu čast posvetio joj je i istraživački rad *Rukopisna latinska gramatika Šime Starčevića: Prvo čitanje* (str. 299-315). Riječ je o rukopisnoj latinskoj gramatici Šime Starčevića koja je pronađena u jednoj kutiji pisane ostavštine ličkoga svećenika Martina Davorina Krmpotića 2008. godine, a iščitavanje toga snopčića tema je ovoga rada.

Georg Holzer u radu *Generativistische Beschreibung ausgewählter prosodischer Alternationen im neuštokavischen*“ (str. 317-325) uvodno upućuje na generativne radove autora o praslavenskom te na mentalni realizam na koji se poziva generativna metoda i koji stalno nalazi potvrdu u prvobitnoj terminologiji starih gramatika. U glavnom se dijelu iz generalne perspektive klasificiraju neke od prozodijskih alternacija koje se pojavljuju u novoštokavskom, doduše fragmentarno i ograničeno na nekoliko transformacija i primjera.

Marijana Horvat i Vladimira Rezo u radu *O tvorbi imenica i pridjeva u Jurinovej Slovinji* (str. 327-343) prikazuju na koje je načine franjevac i jezični purist Josip Jurin u gramatici *Slovinja slavnoj slovinskoj mladosti* (Venecija, 1793.) tvorio imenice i pridjeve. Tvorenice su određivane u odnosu na potvrde u *Rječniku hrvatskoga ili srpskoga jezika JAZU*, a strukturno su razvrstane prema tvorbenim načinima.

Jagoda Jurić-Kappel u radu *Zlatno doba bečke slavistike: od Miklošiča do Trubeckoja* (str. 345-354) donosi pregled povijesnoga razvoja bečke slavistike od njezina osnutka 1849. godine, kada je prvim profesorom postao Franc Miklošič, pa sve do godina između dvaju svjetskih ratova, kada je od 1922. do 1938. katedru vodio Nikolaj Sergejevič Trubeckoj, prema autorici jedan od “vodećih jezikoslovaca svoga doba”. Objasnjavaju se okolnosti osnivanja katedre za slavistike u Beču, a uz Miklošiča i Trubeckoja katedru su u njezino zlatno doba vodili i nama puno poznatiji Vatroslav Jagić i Milan Rešetar.

Amir Kapetanović u radu *Preporodni hrvatsko-njemački rječnik Kleines illirisch-deutsches Wörterbuch für die Jugend der Militär-Grenzschohlen Ladislava Škrobotha (1839)* (str. 355-369) daje opis dvojezičnoga hrvatsko-njemačkoga rječnika Ladislava Škrobotha, koji do sada nije bio predmetom filološkoga opusa. Riječ je o školskom priručniku objavljenom kao samostalno djelo 1839. godine, namijenjenom učenicima škola u Vojnoj krajini. Autor naglašava njegovu usklađenost s obrazovnim ciljevima onodobnih hrvatskih škola na hrvatskom

sjeveru, a rječnik ujedno predstavlja i vrijedno svjedočanstvo jer pokazuje kako se u ono doba nastojala uz pomoć takvih rječnika širiti ilirska štokavština i na kajkavskom području.

Mate Kapović u radu *Naglasak u rukopisnom rječniku Bartola Kašića (1599)* (str. 371-384) daje opis akcenatskoga sustava u rukopisnom rječniku Bartola Kašića. Određuje znakovni sustav kojim Kašić zapisuje svoj prozodijski sustav, utvrđuje narav samoga sustava i daje opisno-poredbene opaske o naglasku u pojedinačnim leksemima te o naglasnim paradigmama i svojstvima koja se mogu opaziti unutar morfologije i tvorbe.

Analizu barokne figure kontrasta između profanoga i sakralnoga u djelu *Testimonium bilabium seu Sermones panegyrico-dogmatico-morales pro solemnitatibus D. Sabaoth Latine et Illyricae elaborati* bosanskoga franjevca Filipa Lastrića donosi Pavao Knezović u radu *Profano – sakralno* (str. 385-399). Navode se brojni primjeri iz Lastrićeva homiletskoga djela kojima autor dočarava baroknu figuru kontrasta kojom se Lastrić uvelike služio.

Ranko Matasović u radu *Proto-slavic \*ędro 'kernel, core' and \*ědro 'bosom'* (str. 399-405) izvodi etimologiju dviju riječi koje se u hrvatskom jeziku razlikuju jedino u naglasku: jědro i jėdro. Iznosi argumentaciju u prilog tvrdnji da obje riječi vuku podrijetlo iz istoga praindoeuropskoga izvora.

Milica Mikecin u radu *O porijeklu i razvoju kršćanskoga značenja staroslavenske riječi pastyrъ* (str. 407-420) bavi se etimologijom riječi *pastyrъ*. Napominje kako je teološka sveza u kršćanskom nauku o spasenju između spasitelja i pastira, odnosno spasenja i pasenja, u staroslavenskom jeziku izražena etimološkom povezanošću riječi *pastyrъ* i *ъpasiteljъ*.

Anica Nazor u radu *Čudesa svetoga Jeronima u Troji (u glagoljičnom transitu svetoga Jerolima iz 1508. godine)* (str. 421-427) piše o najopsežnijem djelu o svetom Jeronimu u starijoj hrvatskoj književnosti koje je objavljeno latiničnim pismom 1508. godine u Senju kao *Transit svetoga Jerolima*, prijevod talijanskoga popularnoga predloška *Transito de S. Girolamo*. U očuvanih deset originalnih primjeraka nedostaje dio čudesa koja su se dogodila u Troji zagovorom svetoga Jerolima, tj. tekst se prekida usred devetoga čuda. S obzirom na to da su se sva čudesa očuvala u latiničnom prijepisu Lovrijenca Vejanina iz 1670. godine, autorica je priredila tekst onih čudesa u Troji koja nedostaju u očuvanim primjercima *Transita svetoga Jerolima* (od devetoga do devetnaestoga čuda).

Neda Pintarić u radu *Zajednički slavenski korijeni za nazive posuda i pribora za jelo* (str. 429-445) obrađuje 28 naziva za posude, naprave i pribor za jelo u hrvatskom, poljskom, ruskom, slovačkom i češkom jeziku u usporedbi sa staroslavenskim, praslavenskim i indoeuropskim jezikom kao etimološkim uzorima. Sinkronijsko-dijakronijskom poredbenom metodom autorica pokazuje koji su leksemi zajedničkoga korijena te do kakvih je fonoloških, morfonoloških i semantičkih promjena došlo tijekom stoljeća.

Dubravka Sesar u radu *Slavenski jezici u 17. stoljeću* (str. 447-462) bavi se razdobljem baroka, razdobljem koje je za većinu zapadnih slavenskih jezika prijelomno zbog snažnoga utjecaja nepovoljnih društvenih prilika na kulturne procese, a za istočne je početak približavanja europskim književnim tradicijama. Autorica napominje kako se promjene koje su slavenski jezici doživjeli u XVII. stoljeću protežu i na XVIII. stoljeće, kad se uz kasni barok već vezuje klasicizam i početak prosvjetiteljstva.

Anastazija Vlastelić u radu *O Veberovoj sintaksi pridjeva: je li hrabri Zrinski hrabar, a Aleksandar Veliki velik?* (str. 463-475) napominje kako je Adolfo Veber, začetnik suvremene hrvatske sintakse uz Babukića, u svojim jezikoslovnim promišljanjima (pre)često posezao za semantikom, što je ponekad rezultiralo nejasnim, pa i pogrešnim definicijama. U suvremenoj kroatističkoj literaturi prednosti i nedostaci Veberove *Skladnje ilirskoga jezika za niže gimnazije* (1859.) dobro su opisani te je poznata i opravdana kritika Veberovoj podjeli službe na one u funkciji atributa, epiteta, apozicije i predikata, pri čemu je, kako autorica napominje, najmanje razumljivo prikazana razlika između pridjeva u službi epiteta i pridjeva u službi atributa.

Antonija Zaradija Kiš u radu *Animalističke predodžbe ljudske naravi: Cvěť vsake mudrosti u hrvatskoglagoljskom Vinodolskom zborniku* (str. 477-498) analizira *Cvěť vsake mudrosti*, iznimno djelo hrvatske srednjovjekovne književnosti koje živo ističe interese nadolazećega renesansnoga vremena kroz zanimljive moralno-parenetičke sadržaje i zooantropološke predodžbe. Premda je u tim tekstovima interes za čovjeka i njegovo ponašanje na prvom mjestu, ono se poučno sagledava kroz animalističku vizuru, čime se ujedno ističe i interes za ono što nas okružuje. Osim bibliografsko-kulturoloških iskoraka, autorica se u radu zanima i za hrvatskoglagoljske prijevode koji spadaju među najstarije sačuvane na južnoslavenskom području.

Dubravka Zima u radu *Jer je Bog tako odredio, da nikada mlađi ne pojede, što stariji ne promisli: hrana u Pričama iz davnine Ivane Brlić-Mažuranić* (str. 499-512) raspravlja o toposu hrane u *Pričama iz davnine Ivane Brlić-Mažuranić* (1916., 1926.) s osloncem na studiju Massima Montanarija *Hrana kao kultura* (2011.) i članak o hrani u dječjoj književnosti Wendy Katz (1980.). Zaključuje kako se vrijednosne implikacije hrane i hranjenja uočavaju u snažnijem grupiranju pozitivnih značenjskih silnica u pričama oko predodžbi o oskudici i skromnoj prehrani, a negativnih značenjskih silnica oko predodžbi o obilju i lakoj dostupnosti hrane. Rad Dubravke Zime posljednji je u nizu radova druge kategorije.

S obzirom na to da sam i ja bio te sreće i mogao slušati određena predavanja profesorice Tafre, na spomen njezina imena prvi mi na pamet padnu njezini doprinosi po pitanju brojeva, leksikologije, leksikografije i povijesti hrvatskoga jezika. U tu svrhu posebno su mi zanimljivi radovi Goranke Blagus Bartolec o

sinonimiji u višerječnim svezama hrvatskoga jezika, Darinke Gortan Premk o platisemiji i similisemiji u polisemantičkoj strukturi jednoga leksema, Jadranke Gvozdanić o brojevima, Ide Raffaelli o leksikologiji i semantici, Slavomire Ribarove o brojevima *četiri* i *četnaest* u frazemima i njihovoj simbolici, Stjepana Damjanovića o približavanju standardu i napomenama o hrvatskom jeziku u XVII. stoljeću, Šime Deme o rukopisnoj latinskoj gramatici Šime Starčevića i Dubravke Sesar o slavenskim jezicima u XVII. stoljeću. Zbornik bih preporučio prvenstveno mladim i budućim nadama hrvatskoga jezikoslovlja jer prikazuje odlične primjere interdisciplinarnih pristupa kojima se jezik kao temeljna odrednica identiteta može proučavati. Neosporna je činjenica da ovakav zbornik povodom 70. rođendana može dobiti jedino osoba koja je ostavila dubok trag u povijesti istraživanja hrvatskoga jezika, kao što je to ostvarila profesorica Branika Tafra.

Lucian Borić

**Nives Opačić, *Osjenčane riječi*. Zagreb: Matica hrvatska, 2017, 491 str.**

Knjiga *Osjenčane riječi* autorice Nives Opačić objavljena je 2017. godine, a bila je predstavljena u travnju 2018. u Ogranku Matice Hrvatske u Novoj Gradskoj. Početkom 2018. knjiga je popraćena osvrtom Željka Ivanjeka u siječanjskom izdanju *Jutarnjega lista* naslova *O čemu piše omiljena i čitana jezikoslovka*. Da se autorica može pohvaliti i preko Ivanjekovih laskavih, ali nipošto netočnih epiteta iz naslova svjedoči i njezina dugogodišnja nastavnička djelatnost na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, na Sveučilištu u Rimu, lektorski rad na Filozofskom fakultetu Karlova sveučilišta u Pragu, znanstvena i publicistička djelatnost u Matičinom *Vijencu*, *Filologiji*, *Radovima Zavoda za slavensku filologiju*, *Raspravama Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje* i drugim publikacijama te zbornicima, jezično savjetovanje, angažman oko raznih inicijativa, djelatnosti i društava. Ljubav je to prema jeziku, a što drugo – i to ljubav u onom nepatvorenom, čistom obliku, kad je ljubav davanje. Opačić nam na 491 stranici daje 118 tekstova ističući u *Pregovoru* da je riječ o njezinim kolumnama koje su izlazile u *Vijencu* od 2009. do kraja 2014. godine, te je riječ o svojevrsnom nastavku prve knjige *Iza riječi: Prtinom i cijelcem* i *Riječi s nahtkasna i kantunala: Preko noćnog ormarića*. Nadalje kaže da “obrađuje vrlo raznolike teme: od kotača koji se ne vrti, kojekakvih indipota, raznih nijansi zelene, frigijskih kapa i ostalih kalpaka, od mitri i tijara, od cedulja i ceduljica, posjeta i posjetitelja, čekanja i iščekivanja, od fraka i mufa – a danas su oba ta predmeta već naftalinska – te do jednoga sasvim osobnog oproštaja od dramske i filmske glumice Ane Karić, kad to od mene nitko nije ni tražio ni očekivao” (str.